

BIỆN PHÁP NÂNG CAO NĂNG LỰC THỰC HÀNH SỰ PHẠM CỦA SINH VIÊN CHUYÊN NGÀNH VÕ – QUYỀN ANH, NGÀNH GIÁO DỤC THỂ CHẤT, TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỂ DỤC THỂ THAO BẮC NINH

Lưu Quốc Hưng⁽¹⁾; Nguyễn Xuân Thuyết⁽²⁾

Tóm tắt:

Nghiên cứu của các tác giả đã lựa chọn được 06 biện pháp nâng cao năng lực thực hành sự phạm của sinh viên chuyên ngành Võ – Quyền Anh, Ngành GDTC, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh; xây dựng nội dung cụ thể của từng biện pháp nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho quá trình triển khai ứng dụng vào thực tế đạt hiệu quả cao.

Từ khóa: Biện pháp, năng lực thực hành sự phạm, chuyên ngành Võ – Quyền Anh, ngành GDTC, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh.

Measures to improve practical pedagogical proficiency of students majoring in Martial Arts – Boxing in the Physical Education department, Bac Ninh Sports University

Summary:

Through regular scientific research methods, the authors selected 06 measures to improve practical pedagogical proficiency of students majoring in Martial Arts – Boxing in the Physical Education department, Bac Ninh Sports University. The authors also developed specific content of each measure to create favorable implementation conditions for highly-effective practical application.

Keywords: Measures, pedagogical practice proficiency, Martial Arts - Boxing major, Physical Education major, Bac Ninh Sports University.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong Chương trình giáo dục phổ thông 2018, môn Giáo dục thể chất (GDTC), Quyền Anh (Boxing) được đưa vào giảng dạy dưới hình thức câu lạc bộ võ thuật tại các trường phổ thông như một môn thể thao tự chọn, dự báo trong những năm tới, nhu cầu về lực lượng giáo viên, hướng dẫn viên môn Boxing sẽ rất cao, đi cùng với đó là yêu cầu cao về các kỹ năng sự phạm của người giáo viên, hướng dẫn viên. Đối với các sinh viên (SV) đã và đang học tập tại trường, việc học tập nâng cao năng lực chuyên môn được quan tâm nhiều hơn do đa số các SV vào trường mới bắt đầu làm quen với Boxing nên việc rèn luyện các kỹ thuật, chiến thuật... được chú trọng nhiều hơn so với việc rèn luyện nâng cao năng lực sự phạm, năng lực truyền đạt kiến thức tới người học. Tuy nhiên, trên thực tế, việc nâng cao năng lực sự phạm lại là việc cần

làm ngay từ khi bắt đầu quá trình đào tạo để giúp SV tích lũy được vốn kiến thức nghiệp vụ chuyên môn, qua đó hiệu quả truyền đạt các kiến thức chuyên môn đã học cho học sinh được nâng cao. Chính vì vậy, vấn đề lựa chọn biện pháp nâng cao năng lực thực hành sự phạm (THSP) của SV chuyên ngành Võ - Quyền Anh, ngành GDTC, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh là cần thiết và cấp thiết trong giai đoạn hiện nay.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Quá trình nghiên cứu sử dụng các phương pháp: phân tích và tổng hợp tài liệu, phương pháp phỏng vấn, phương pháp quan sát sự phạm và phương pháp toán học thống kê.

Đối tượng phỏng vấn: 20 giảng viên của Trường Đại học TDTT Bắc Ninh, các chuyên gia trong lĩnh vực GDTC (gọi chung là chuyên gia)

Nghiên cứu được tiến hành tại Trường Đại học TDTT Bắc Ninh, năm 2018.

⁽¹⁾ThS, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

⁽²⁾ThS, Học viện An ninh Nhân dân

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

1. Lựa chọn biện pháp nâng cao năng lực thực hành sự phạm của sinh viên chuyên ngành Võ - Quyền Anh, ngành GDTC, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

Tiến hành lựa chọn biện pháp nâng cao năng lực THSP của SV chuyên ngành Võ – Quyền Anh, ngành GDTC trên cơ sở phân tích kết quả

nghiên cứu thực trạng, tham khảo tài liệu lý luận nghiệp vụ sư phạm nói chung và lý luận nghiệp vụ sư phạm TDTT nói riêng, đồng thời trao đổi với một số các giảng viên của Trường Đại học TDTT Bắc Ninh, các chuyên gia trong lĩnh vực GDTC và phỏng vấn bằng phiếu hỏi trên diện rộng tới 20 chuyên gia. Kết quả phỏng vấn được trình bày tại bảng 1.

Bảng 1. Lựa chọn biện pháp nâng cao năng lực thực hành sự phạm cho sinh viên chuyên ngành Võ - Quyền Anh, ngành GDTC, trường Đại học TDTT Bắc Ninh (n=20)

TT	Biện pháp	Ý kiến lựa chọn			
		Đồng ý	Tỷ lệ (%)	Không đồng ý	Tỷ lệ (%)
1	Tăng cường công tác giáo dục tư tưởng, nâng cao nhận thức của SV với nghề được đào tạo	20	100	0	0
2	Tăng cường tổ chức các hoạt động ngoại khoá, hoạt động tập thể ngoài giờ lên lớp	18	90	2	10
3	Tăng cường rèn luyện năng lực sư phạm trong các giờ nội khoá, giờ tự rèn luyện, giờ thực tập giáo án	20	100	0	0
4	Tăng cường cơ sở vật chất, trang thiết bị, dụng cụ tập luyện hiện đại tại cơ sở đào tạo	19	95	1	5
5	Cải tiến, nâng cao yêu cầu nội dung kiểm tra, đánh giá, tạo động lực thúc đẩy SV tích cực học tập	19	95	1	5
6	Nâng cao các hoạt động năng lực thực hành sự phạm	17	85	3	15
7	Cải tiến công tác tổ chức thực tập sư phạm, tiến hành tổ chức các hoạt động thực tập sư phạm ngay trong quá trình học tập tại trường	8	40	12	60

Qua bảng 1 cho thấy: Có 6/7 biện pháp được đa số ý kiến trả lời lựa chọn (trên 80 % ý kiến đồng ý). Riêng biện pháp 7 có số phiếu tán thành thấp nên không được đưa vào các bước nghiên cứu tiếp theo. Đồng thời qua tọa đàm trực tiếp với các đối tượng phỏng vấn cho thấy, các ý kiến trả lời đều cho rằng để nâng cao năng lực THSP cho SV chuyên ngành Võ – Quyền Anh, ngành GDTC, cần thiết phải áp dụng đồng thời tất cả các biện pháp trên vào thực tiễn quá trình tổ chức, giảng dạy môn Boxing tại trường.

2. Xây dựng nội dung các biện pháp nâng cao năng lực THSP của sinh viên chuyên ngành Võ - Quyền Anh, Ngành GDTC, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

Biện pháp 1: Tăng cường giáo dục tư tưởng, nâng cao nhận thức của sinh viên với nghề được đào tạo

Bối cảnh/ lý do lựa chọn: Đây là biện pháp có tính chất định hướng, quyết định đến toàn bộ quá trình rèn luyện nâng cao năng lực sư phạm cho SV.

Mục đích:

Hình thành ở SV lòng yêu nghề, thái độ trách nhiệm trong học tập và trong hoạt động nghề nghiệp. Trang bị cho SV những hiểu biết và yêu cầu của hoạt động nghề trong tương lai, qua đó hình thành động cơ học tập đúng đắn, tích cực và chủ động chiếm lĩnh tri thức.

Nội dung:

Trên nguyên tắc của giáo dục toàn diện, phải

đặt công tác giáo dục tư tưởng, động cơ nghề nghiệp trong suốt quá trình đào tạo của nhà trường.

Gắn kết chặt giữa trang bị kiến thức chuyên môn với giáo dục tư tưởng, rèn luyện nhân cách, lối sống, phong cách sư phạm mẫu mực.

Cách thức tiến hành:

Cải tiến các hình thức sinh hoạt chính trị, lồng ghép với các hoạt động văn nghệ, trò chơi, chú trọng giáo dục truyền thống.

Tổ chức thường xuyên các hoạt động giao lưu văn hoá, văn nghệ, TĐTT, các buổi sinh hoạt theo chủ đề.

Tăng cường giáo dục nhận thức chính trị tư tưởng đạo đức, xây dựng hứng thú nghề nghiệp thông qua các hoạt động ngoại khoá dưới các hình thức nhẹ nhàng, hấp dẫn.

Tăng cường các biện pháp khen thưởng, khích lệ, nêu gương điển hình tiên tiến trong các phong trào thi đua.

Mời những báo cáo viên có trình độ chuyên môn giỏi về nói chuyện, trao đổi tọa đàm để cung cấp thêm kiến thức, xây dựng những tình cảm, gắn bó với nghề sư phạm.

Phát động các cuộc thi tìm hiểu, các phong trào thi đua tạo khí thế sôi nổi.

Tổ chức tham quan các danh lam thắng cảnh, viện bảo tàng, di tích lịch sử, các công trình thể thao, các mô hình đào tạo thể thao hiện đại...

Biện pháp 2: Tăng cường tổ chức các hoạt động ngoại khoá, hoạt động tập thể ngoài giờ lên lớp

Mục đích: Thông qua hoạt động ngoại khoá giúp SV hình thành các năng lực thực hành sư phạm nghiệp vụ chuyên môn và phát triển thể lực cho SV.

Nội dung:

Củng cố hoàn thiện kỹ thuật cũng như kiến thức lý luận chuyên ngành.

Rèn luyện các kỹ năng thực hành sư phạm.

Tăng cường thể lực.

Cách thức tiến hành:

Lựa chọn, xây dựng các nội dung ngoại khoá gắn liền với thực tiễn hoạt động của học sinh tại các trường phổ thông.

Sau khi kết thúc giờ học nội khoá cần giao nhiệm vụ về nhà để SV phải tiến hành ngoại khoá mới đáp ứng được những yêu cầu mà giáo viên đưa ra.

Tổ chức các hoạt động ngoại khoá có sự quản lý, hướng dẫn của giáo viên.

Tổ chức cho sinh viên đi tham quan các buổi thi đấu các môn thể thao khác nhau, có viết thu hoạch sau mỗi lần tham dự.

Tăng cường tổ chức các giải thi đấu thể thao, giải truyền thông, đăng cai tổ chức các giải thể thao của ngành tạo điều kiện để SV có điều kiện tham gia học hỏi cũng như tập làm công tác tổ chức, trọng tài.

Phối hợp với Liên đoàn Boxing Việt Nam để SV được tham gia trọng tài phục vụ chuyên môn tại một số giải thi đấu.

Biện pháp 3: Tăng cường rèn luyện nghiệp vụ sư phạm trong giờ nội khoá, giờ tự rèn luyện, giờ thực tập giáo án

Bối cảnh/ lý do lựa chọn: Nghiệp vụ sư phạm (NVSP) là một trong những biểu hiện cơ bản của trình độ năng lực sư phạm của mỗi giáo viên nói chung và giáo viên GDTC.

Mục đích: Rèn luyện NVSP gắn quá trình đào tạo giáo viên GDTC với thực tiễn phổ thông, giúp SV sớm làm quen với yêu cầu của hoạt động nghề nghiệp trong tương lai.

Nội dung và phương pháp tổ chức rèn luyện nghiệp vụ sư phạm:

Về thời gian: Rèn luyện NVSP được tiến hành độc lập, xen kẽ trong mỗi giờ học, môn học và trong suốt quá trình đào tạo.

Về cấu trúc hoạt động rèn luyện NVSP: Người học tiếp thu lý thuyết về phương pháp, cấu trúc và hình thành kỹ thuật, phương pháp tổ chức giờ học...

Về trình tự thực hiện hoạt động: Rèn luyện NVSP diễn ra theo quy trình sau: Người học tự biên soạn giáo án → giáo viên sửa chữa → tập giảng, giảng thử → giảng thật → giáo viên nhận xét phương pháp soạn giáo án và giờ dạy.

Về kết quả hoạt động rèn luyện NVSP của người học được đánh giá qua các mặt: Chuẩn bị giáo án, chuẩn bị đồ dùng dạy học, diễn đạt, thị phạm, phân bổ thời gian, tổ chức và quản lý giờ học, tính chính xác của từng nội dung bài giảng, khả năng sử dụng phương pháp giảng dạy và phân phối lượng vận động, cách thức chỉ dẫn và sửa sai, tư thế tác phong sư phạm trong giờ tập giảng, xử lý tình huống sư phạm...

Rèn luyện NVSP là một quá trình sư phạm công phu, đòi hỏi sự kiên trì, tỉ mỉ, tận tình của

tập thể giáo viên và sự chịu khó, chuyên cần của bản thân SV.

Cách thức tiến hành:

Nâng cao năng lực THSP cho SV thông qua hình thức tổ chức giờ học tập, rèn luyện theo nhóm.

Tổ chức rèn luyện NVSP một cách thường xuyên liên tục.

Phân phối nội dung lý luận và thực hành trong các học phần khoa học, tạo điều kiện để SV có thời gian tự học, tự rèn luyện để hình thành năng lực THSP.

Tiến hành rèn luyện NVSP trong từng buổi học chuyên ngành, đặc biệt trong các giờ học thực hành.

Trong mỗi giờ học thực hành, ở phần rèn kỹ năng, tiến hành chia nhóm từ 5 - 7 SV. Mỗi nhóm cử 01 SV lên điều khiển, có nhiệm vụ như một giáo viên (tổ chức theo dõi, sửa sai, nhận xét, đánh giá...) còn các SV trong nhóm thực hiện. Sau mỗi lượt, đổi người điều khiển khác.

Tổ chức cuộc thi rèn luyện NVSP/tuần rèn luyện NVSP ở môn Boxing – Bộ môn Võ – Quyền Anh.

Tăng cường sử dụng đồ dùng trực quan, phương tiện dạy học hiện đại trong quá trình đào tạo. Cụ thể: Sử dụng băng, hình mẫu cho SV quan sát; Sử dụng camera ghi hình, máy chiếu để ghi lại các động tác thực hiện của SV, sau đó cho xem lại và tự nhận xét các động tác vừa thực hiện. Tiếp theo, giáo viên hướng dẫn SV phương pháp sửa chữa.

Biện pháp 4: Tăng cường cơ sở vật chất, trang thiết bị, dụng cụ tập luyện hiện đại tại cơ sở đào tạo

Bối cảnh/ lý do lựa chọn: Đây là biện pháp mang tính hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi cho quá trình nâng cao năng lực THSP của SV.

Mục đích: Tạo môi trường thuận lợi cho công tác giảng dạy của giáo viên và học tập của SV, cũng như tạo điều kiện thuận lợi để SV phát huy tốt nhất năng lực THSP của mình.

Nội dung: Đảm bảo đầy đủ về số lượng, chất lượng, tính ưu việt và tiện ích của trang thiết bị, cơ sở vật chất đối với môn Boxing.

Cách thức tiến hành:

Tăng cường công tác quản lý, quy hoạch và bảo dưỡng phương tiện dụng cụ thể thao.

Bổ sung thay thế kịp thời các phương tiện, dụng cụ thể thao lạc hậu, hỏng hóc.

Trang bị những phương tiện tập luyện mới, hiện đại, đồng thời bồi dưỡng, nâng cao khả năng sử dụng cơ sở vật chất cho cả giáo viên và SV.

Mở cửa nhà tập Boxing để SV có điều kiện tập luyện ngoại khóa.

Biện pháp 5: Cải tiến nâng cao yêu cầu nội dung kiểm tra, đánh giá, tạo động lực thúc đẩy sinh viên tích cực học tập

Bối cảnh/ lý do lựa chọn:

Lý luận dạy học đại học cho rằng kiểm tra đánh giá là chất xúc tác để tạo ra sự thay đổi trong chính bản thân người học. Kiểm tra đánh giá sẽ giúp SV nhận biết chính mình, từ đó khắc phục, bổ sung những mặt còn khiếm khuyết, củng cố, phát triển những kinh nghiệm, những tiềm năng sẵn có, làm động lực cho học tập, hoàn thiện nhân cách, hình thành và phát triển nghề nghiệp của mình.

Kiểm tra đánh giá làm cho quá trình học tập của SV và giảng dạy của giáo viên có thể điều chỉnh và tự điều chỉnh, nhờ đó nâng cao chất lượng đào tạo. Như vậy, kiểm tra đánh giá trong giảng dạy đại học là một trong những công cụ của hệ điều khiển quá trình đào tạo.

Kiểm tra đánh giá là một bộ phận của chương trình đào tạo, là một công đoạn của qui trình dạy học. Bản thân kiểm tra đánh giá tồn tại độc lập như một mặt của giáo dục nói chung và giáo dục đại học nói riêng, bởi lẽ kiểm tra đánh giá được cấu thành của chương trình giảng dạy: Mục tiêu đánh giá, nội dung kiểm tra đánh giá, cách thức tổ chức và tiến hành kiểm tra đánh giá, phương pháp kiểm tra đánh giá...

Mục đích: Trong đào tạo, kiểm tra đánh giá tạo động lực học tập và định hướng phát triển cho người học, góp phần cải tiến, nâng cao chất lượng giảng dạy của người thầy; Với xã hội, kiểm tra đánh giá khách quan, chính xác, công bằng để sản phẩm đào tạo của nhà trường được sử dụng đúng giá trị.

Nội dung kiểm tra đánh giá:

Các nội dung thuộc về kỹ thuật động tác, thể lực và nghiệp vụ sư phạm được xây dựng trên cơ sở các năng lực cần đào tạo và mục tiêu đề ra.

Nội dung chứa đựng 03 vấn đề: Kiến thức, kỹ năng và thái độ NVSP.

Yêu cầu của kiểm tra đánh giá:

Kiểm tra đánh giá phải bám sát vào mục tiêu đề ra.

Kiểm tra đánh giá phải khách quan công bằng. Phải xây dựng một bộ tiêu chí chuẩn, thang đánh giá chuẩn.

Cách thức tiến hành:

Yêu cầu SV phải có sự nỗ lực cao mới hoàn thành được.

Tăng cường tổ chức thi vấn đáp, thực hành để nâng cao khả năng phân tích, khả năng diễn đạt, trình bày vấn đề.

Xây dựng bộ tiêu chí, biểu điểm đánh giá chi tiết kỹ thuật và thực hành môn Boxing.

Xây dựng bộ tiêu chí, biểu điểm đánh giá chi tiết kết quả thực tập NVSP cho SV.

Biện pháp 6: Nâng cao các hoạt động năng lực thực hành sư phạm

Mục đích: Nâng cao năng lực THSP giúp nâng cao hiệu quả truyền đạt các kiến thức chuyên môn cho người học, từ đó nâng cao hiệu quả hoạt động nghiệp vụ chuyên môn.

Nội dung, cách thức tiến hành:

- Năng lực soạn giáo án:

Thường xuyên cho SV thực hành biên soạn giáo án giảng dạy.

Tăng cường thời gian thực tập giáo án trên lớp.

- Năng lực thị phạm:

Biên soạn chi tiết về kỹ thuật động tác, có hình vẽ và chỉ dẫn (hoặc phân tích kỹ thuật) trong giáo trình giảng dạy và cho SV tự nghiên cứu trước ở nhà.

Giáo viên thị phạm động tác đúng và cả một số động tác sai để SV biết phân biệt đúng sai, khắc sâu hơn biểu tượng đúng về kỹ thuật động tác.

Tăng cường sử dụng các phương tiện trực quan (hình vẽ, tranh ảnh, băng đĩa...).

- Năng lực phát hiện và sửa chữa những sai lầm thường mắc:

Tăng thời gian hoàn chỉnh kỹ thuật.

Xây dựng biểu tượng vận động chính xác cho SV.

Bằng hình thức thị phạm, hình vẽ hay băng đĩa, giáo viên đưa ra các động tác đúng - sai để sinh viên để nhận biết và phân biệt, đưa ra một số biện pháp sửa chữa.

Phân nhóm tập luyện để SV phát hiện sai sót kỹ thuật và tìm cách sửa chữa cho nhau.

- Ngôn ngữ diễn đạt:

Tổ chức cho SV các buổi đứng trước lớp phân tích những kỹ thuật để tự đánh giá và sửa chữa ngôn ngữ cần trình bày.

- Năng lực tổ chức lớp, quản lý giờ học:

Cho SV sớm làm quen với việc điều khiển, tổ chức lớp bằng cách: SV luân phiên điều khiển phần khởi động, trò chơi vận động hoặc phần thả lỏng hồi phục theo nội dung, yêu cầu của giáo viên đưa ra

Phân nhóm, mỗi buổi giáo viên sẽ phân công 1 giáo viên chịu trách nhiệm hướng dẫn và tổ chức tập luyện theo nhóm.

- Tư thế, tác phong của giáo viên lên lớp:

Thường xuyên giáo dục, kiểm tra tư thế tác phong sư phạm khi lên lớp.

Tổ chức các cuộc thi "Nét đẹp sư phạm", "Thời trang trên lớp"...

- Năng lực kiểm tra, đánh giá:

Tăng cường phương pháp tự kiểm tra, đánh giá.

Cho SV dự giờ các buổi kiểm tra.

Sinh viên chấm điểm thử trong các buổi kiểm tra và so sánh với điểm của giáo viên.

- Năng lực tổ chức thi đấu, trọng tài:

Tổ chức các lớp bồi dưỡng trọng tài và phương pháp tổ chức thi đấu môn Boxing.

Cho SV xem băng hình, đĩa về các cuộc thi đấu Boxing trong nước, quốc tế hoặc tham quan trực tiếp các cuộc thi đấu Boxing tại Hà Nội, Bắc Ninh...

Tổ chức các cuộc thi đấu trong phạm vi nhà trường hoặc mở rộng, tạo cơ hội cho SV được tham gia tổ chức và trọng tài thi đấu Boxing.

KẾT LUẬN

Kết quả nghiên cứu đã lựa chọn và xây dựng được nội dung chi tiết để triển khai 06 biện pháp nâng cao năng lực THSP cho SV chuyên ngành Võ – Quyền Anh, ngành GDTC, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Như An (1992), “Phương pháp đánh giá và tự đánh giá bài soạn và bài giảng của giáo viên”, *Nghiên cứu giáo dục (số 8)*, Tr12.
2. Hoàng Anh - Vũ Kim Thanh (1997), *Giao tiếp sư phạm*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.
3. Nguyễn Quang Chương (2004), “Nghiên cứu một số giải pháp nâng cao năng lực sư phạm cho sinh viên Thể dục trường Cao đẳng Sư phạm Sơn La”, *Luận văn thạc sĩ giáo dục học*, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh.
4. Nguyễn Đình Chinh, Phạm Trung Thanh (1999), *Kiến tập và thực tập sư phạm*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.